

Stofmisbrugsbehandling – efterspørgsel og tilgængelighed

Narkotikasituationen i Danmark - delrapport 3

Stofmisbrugsbehandling – efterspørgsel og tilgængelighed

Delrapport 3

Denne delrapport er en del af en serie af udgivelser fra Sundhedsstyrelsen, der tilsammen beskriver Narkotikasituationen i Danmark. Delrapporterne udgives løbende efterhånden som data og undersøgelsesresultater bliver tilgængelige.

Foreliggende delrapport omhandler behandlingen af stofmisbrug i Danmark. Blandt indholdet i delrapporten indgår antallet af personer med stofmisbrug, som er indskrevet i behandling, antallet af disse der er nye og indskrevet for første gang, samt hvilke stoffer de angiver er hovedproblemet for deres misbrug. Derudover, beskriver rapporten situationen for unge i stofmisbrugsbehandling, personer med et heroinmisbrug der er i substitutionsbehandling, samt personer der er i behandling under Kriminalforsorgen.

Udover undersøgelsesresultaterne, er medtaget:

- Referenceliste
- Tabeloversigt
- Supplerende tabeller

Sundhedsstyrelsen, februar 2022.

Stofmisbrugsbehandling - efterspørgsel og tilgængelighed

Kommunerne er ansvarlige for alle former for stofmisbrugsbehandling, uanset om der er tale om ambulant-, dag- eller døgnbehandling (med undtagelse af den behandling, der finder sted i fængsler og arresthuse). Behandlingen for stofmisbrug er rettet både mod selve stofmisbruget og de medfølgende sociale og helbredsmæssige problemer. Kommunerne har ansvaret for at koordinere og integrere den sociale behandling og den lægelige behandling samt øvrige sociale støttetilbud for at skabe en helhedsorienteret indsats for den enkelte borger. Lægelig stofmisbrugsbehandling kan iværksættes uden en social indsats, såfremt den ordinerende læge i samarbejde med borgeren og den socialfaglige behandler vurderer, at der ikke er behov for social stofmisbrugsbehandling eller andre sociale indsatser. Det omvendte gør sig også gældende - at en borger kan modtage social stofmisbrugsbehandling uden lægelig behandling af sit misbrug.

De fleste personer med stofmisbrug i behandling modtager ambulant behandling. Der tilbydes supplerende dag- eller døgnbehandling, hvis den enkelte har brug for en mere intensiv indsats.

Grundet forskelle i opgørelsesmetoder kan der forekomme mindre afvigelser i opgørelserne i denne delrapport i forhold til opgørelser i blandt andet Social- og Ældreministeriets publikationer. I foreliggende delrapport følger opgørelsen og metoden det europæiske overvågningscenter, EMCDDA's beskrivelse af hvordan data skal opgøres, for at sikre sammenlignelige tal på tværs af de europæiske lande.

Denne rapport beskriver behandlingspopulationen i den kommunale stofmisbrugsbehandling, med hensyn til omfanget af behandlingsindskrivninger, nye i misbrugsbehandlingen, sociale karakteristika, misbrugsmønstre og risikoadfærd, samt personer i substitutionsbehandling, døgnbehandling, og i behandling i Kriminalforsorgen. Der er tale om en minimumsopgørelse, da der er kommuner der ikke har godkendt deres data, og de derfor ikke indgår i foreliggende opgørelser.¹ Hertil kan tilgangen på behandling været påvirket grundet COVID-19, og hvor færre har søgt behandling for deres misbrug under nedlukningen og begrænsninger af de sociale kontakter.

Hovedresultater og generelle tendenser

- I 2020 var 19.511 personer indskrevet i stofmisbrugsbehandling.
- I flere år er der set en stigning i andelen af personer der søger behandling med hash som hovedproblem for deres misbrug og færre søger behandling med heroin som hovedproblem for deres misbrug. Denne tendens ser ud til at være stabiliseret.
- 58 pct. af de personer med stofmisbrug, der angav et hovedstof og som blev indskrevet i behandling i 2020, opgiver hash som hovedproblem for deres misbrug, hvilket er samme niveau som i 2019 (60 pct.).
- 12 pct. af de personer med stofmisbrug, der angav et hovedstof og som blev indskrevet i behandling i 2020 har opioider som hovedproblem for deres misbrug, hvilket er på det samme niveau som i 2019 (11 pct.).
- Ikke uventet, har unge i stofmisbrugsbehandling et anderledes misbrugsmønster end behandlingspopulationen som helhed. Det er hash og de centralstimulerende stoffer som amfetamin og kokain, der dominerer som hovedstof blandt de unge, og færre har heroin som hovedproblem for deres misbrug.
- Der er i flere år set en stigning i andelen af dem der indskrives i stofbehandling for første gang og som angiver kokain som hovedproblem for deres misbrug. Denne tendens ser ud til at være stabiliseret. I både 2020 og 2019 var andelen 19 pct.

¹ Følgende 13 kommuner har ikke godkendt data i 2020, og er derfor ikke med i opgørelserne for året 2020: Brøndby, Glostrup, Albertslund, Frederikssund, Kalundborg, Ringsted, Sorø, Odense, Sønderborg, Vejle, Aarhus, Ikast-Brande, Frederikshavn.

Følgende 8 kommuner har ikke godkendt data i 2019, og er derfor ikke med i opgørelserne for året 2019: Albertslund, Kalundborg, Ringsted, Sorø, Sønderborg, Aarhus, Ikast-Brande, Frederikshavn.

- Ca. 6.500 personer var i substitutionsbehandling i 2020, hvilket er færre end i 2019, hvor knap 7.300 var i substitutionsbehandling. Igen er der tale om en minimumopgørelse da ikke alle kommuner er med i opgørelserne, og formentlig er tilgangen til behandling mindsket grundet COVID-19. Metadon dominerer som substitutionsstof sammenlignet med buprenorphin blandt alle i behandling. .
- Blandt de helt nye personer i substitutionsbehandling i 2020, og som ikke tidligere har været i behandling, er 65 pct. startet op med buprenorphin og 35 pct. med metadon. Sammenlignes der med i 2019, startede 68 pct. op med buprenorphin og 32 pct. startede op med metadon der.
- Siden april 2010 til udgangen af december 2020, har der i alt været indskrevet omkring 818 unikke personer i behandling med lægeordineret heroin.

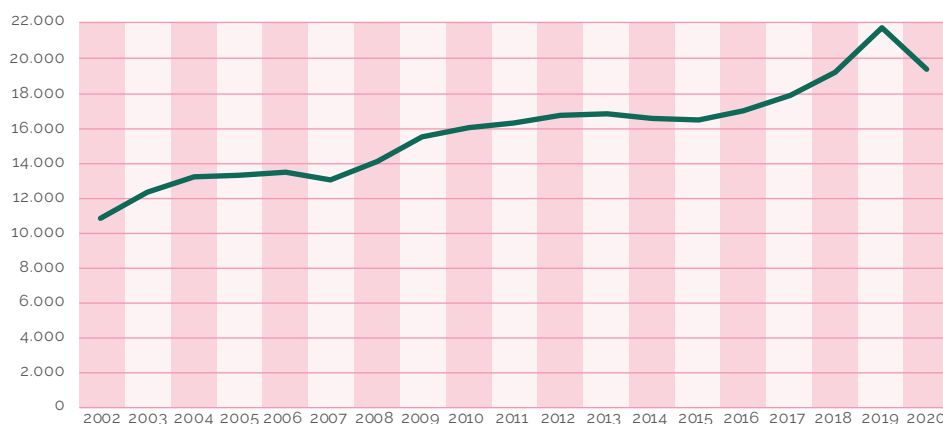
1 Personer med stofmisbrug i behandling

Antallet af personer med stofmisbrug i behandling har været støt stigende siden Sundhedsstyrelsen for første gang i 1996 begyndte at registrere personer med stofmisbrug indskrevet i behandling. Årsagen til stigningen formodes i hovedtræk at være behandlingsgarantiens indførelse samt en øget behandlingskapacitet. Fra 2006 til 2008 sås en nedgang i antallet af personer med stofmisbrug i behandling, hvilket formentligt, i hovedtræk, skyldtes ændringer i registerpraksis og overgangen til den nye SEI-registrering, som ændrede ind- og udskrivningsproceduren. Hertil var registreringen i disse "overgangsår" påvirket af, at kommunerne overtog ansvaret for registreringen fra amterne ved årsskiftet 2006/2007. Fra 2008 til 2013 sås igen en stigning i antallet indskrevne i behandling, med en faldende tendens fra 2013 til 2015, efterfulgt af igen en stigning i antallet frem til 2018. Herefter ses et faldende antal, hvilket skyldes at der er især store kommuner der ikke har godkendt deres data, og derfor ikke indgår i den samlede opgørelse. Blandt andet indgår Odense og Aarhus i ikke opgørelsen for 2020. Hertil er tilgangen til behandling formentlig mindsket grundet COVID-19. Generelt er dog tale om stigning i antallet af personer med stofmisbrug i behandling set over hele perioden og alle årene (jf. figur 1.1. nedenunder).

De seneste år er registrene på stofområdet blevet sammenlagt til en fælles indberetningsportal, Stofmisbrugsdatabasen. På grund af de ændrede forhold er indberetningen af data for 2012 og frem ikke komplette. Som nævnt indledningsvis, er der tale om en minimumsopgørelse. I 2020 var 19.511 personer indskrevet i stofmisbrugsbehandling. Antallet var 21.855 i 2019 og 21.955 i 2018. Udviklingen i antallet af personer med stofmisbrug i behandling i årene fremgår af figur 1.1.

Opgørelser over antal indskrivninger er afgrænset på indskrivningsdatoen. Opgørelser over antal personer med stofmisbrug i behandling er afgrænset på indskrivnings- og afslutningsdato. Der skal gøres opmærksom på at der fra 2016 er sket en ændring i indlæsningsmetoden og desuden er kommet efterregistreringer og godkendelser af data fra flere kommuner tilbage i tid, hvorfor antallene i behandling i årene 2016-18 ikke er identisk med antallet vist i tidligere delrapporter.

FIGUR 1.1. ANTALLET AF PERSONER MED STOFMISBRUG I BEHANDLING, 2002-2020

Kilde: Register over personer med et stofmisbrug indskrevet i behandling (SIB) pr. november 2021. Sundhedsdatastyrelsen.

Anm.: Opgørelsen er afgrænset til personer som enten er startet i behandling i opgørelsesåret, eller er startet før og fortsat står som værende i behandling i opgørelsesåret. Data er koblet med CPR-registeret for at koble evt. dødsdato på åbne forløb.

Tallene bag om figurerne for 2016-2018 er ikke de samme som i sidste opgørelse i 2019. Dette skyldes, at indlæsningsmetoden er ændret og der desuden er kommet efterregistreringer og godkendelser af data fra flere kommuner tilbage i tid. Derfor er tallene kørt igen tilbage til 2016.

2 Personer med stofmisbrug indskrevet i behandling i 2020

I 2020 blev der på landsplan indskrevet 6.418 personer i behandling. Her er der både tale om personer, der er indskrevet for første gang og personer, som indskrives i behandling på ny. Andelen af personer, der ikke tidligere har været i behandling udgør 41 pct.

Antallet af personer, der er indskrevet i behandling i 2020 er lavere sammenlignet med 2019, hvilket i hovedtræk, formentlig skyldes at flere store kommuner – herunder Aarhus og Odense der ikke har godkendt deres data i 2020, og dermed ikke indgår i den samlede opgørelse. Hertil er tilgangen til behandling formentlig mindsket grundet COVID-19.

Danmarks Statistik, som overtog driften af Stofmisbrugsdatabasen i 2016, har i forbindelse med indberetningerne for 2020 foretaget en gennemgang af kommunernes indberetningsstatus. I alt har 87 kommuner indberettet deres data for 2020, mens de resterende 13 kommuner har indberettet ukomplette data og opgørelserne må derfor tolkes med forbehold.¹

Hovedstof for misbrugsmønstret

I 2020 angav 58 pct. af de personer med stofmisbrug, der har angivet et hovedstof (69 pct.), hash som hovedstof ved indskrivning i stofmisbrugsbehandling, hvilket er på samme niveau som i 2019 (60 pct.).

Nogenlunde den samme andel i 2020 (12 pct.) og 2019 (11 pct.), angiver opioider som hovedstof.

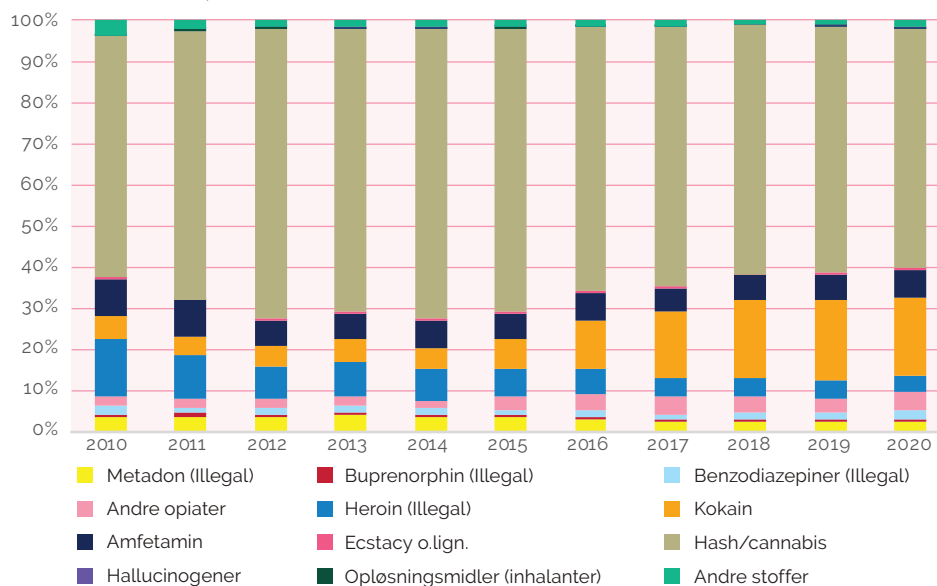
Der er i flere år set en stigning i andelen af dem der indskrives i stofbehandling for første gang og som angiver kokain som hovedproblem for deres misbrug. Denne tendens ser ud til at være stabiliseret. I både 2020 og 2019 var andelen 19 pct.

I tabel 2.1. i de supplerende tabeller fremgår udviklingen i antallet af personer med de forskellige stoffer som de angiver som hovedstof for deres misbrug, og som altså viser absolutte tal i forhold til udviklingen af hovedstof, blandt dem der indskrives i stofmisbrugsbehandlingen i det pågældende år.

¹ I 2020 indgår følgende kommune ikke i opgørelsen: Brøndby, Glostrup, Albertshund, Frederikssund, Kalundborg, Ringsted, Sorø, Odense, Sønderborg, Vejle, Aarhus, Ikast-Brandø, Frederikshavn.

Udviklingen i antallet af personer med de forskellige hovedstoffer blandt dem, der indskrives i behandling i året, og har angivet et hovedstof, ses i figur 2.1.

FIGUR 2.1. UDVIKLINGEN AF HOVEDSTOF BLANDT PERSONER INDSKREVET I BEHANDLING OG HAR ANGIVET AT HAVE ET HOVEDSTOF, 2010 - 2020

Kilde: Register over personer med et stofmisbrug indskrevet i behandling (SIB) pr. november 2021. Sundhedsdatastyrelsen
Anm.: Opgørelsen er afgrænset på indskrivningsdato.

En del af de personer med stofmisbrug, der søger behandling, anvender flere stoffer. Således har 27 pct. af personer med stofmisbrug opgivet at have brugt mere end ét stof før indskrivningen i 2020. Udover at hash var hovedstof for 58 pct. af de indskrevne, anvendes hash også som sidestof blandt 34 pct. af de indskrevne i 2020.

Sociale, familiemæssige og beskæftigelsesmæssige forhold

Tabel 2.2. viser nogle udvalgte karakteristika for personer indskrevet i stofmisbrugsbehandling i 2020.

Kvinder udgjorde 24 pct. blandt personer med stofmisbrug indskrevet i behandling i 2020, og andelen er på niveau med de senere år. Gennemsnitsalderen ved indskrivningen er 30 år for både kvinder og mænd.

En stor andel af personer med stofmisbrug er på overførselsindkomster, herunder 34 pct. på kontanthjælp. 20 pct. er i beskæftigelse. Omkring 8 pct. er på SU.

Boligmæssigt har over halvdelen en selvstændig bolig (57 pct.). 21 pct. bor hos familie eller venner, 7 pct. lejer et værelse og 8 pct. bor i en form for støttebolig/herberg/andet. 2 pct. angiver at ikke have nogen bolig eller at bo på gaden.

Endeligt ses det, at lidt under halvdelen af såvel de mandlige som de kvindelige personer med stofmisbrug, er enlige. I 2020 angiver 48 pct. af mændene og 44 pct. af kvinderne at være enlige.

Anden nationalitet end dansk

En mindre andel af personerne i stofmisbrugsbehandling har en anden nationalitet end dansk. I alt har omkring 3 pct. angivet at have en anden nationalitet end dansk, hvilket er på samme niveau som i 2019. Andelen af personer, der ikke har ønsket at oplyse om deres nationalitet var 2 pct. i 2020.

TABEL 2.2 PERSONER I STOFMISBRUGSBEHANDLING MED INDSKRIVNINGSDATO I 2020

Antal personer indskrevet i behandling i 2020	6.418
Andel ikke behandlet tidligere (%)	41
Andel af mænd/kvinder (%)	76/24
Gennemsnitsalder mænd/kvinder (%)	30/30
Opioider som hovedstof (%)*	12
Hash som hovedstof (%)*	58
Centralstimulerende stoffer (ekskl. kokain) som hovedstof (%)*	7
Kokain som hovedstof (%)*	19
Injektion hos tidligere behandlede heroinmisbrugere (%)	65
Injektion hos ikke tidligere behandlede heroinmisbrugere (%)	25
Lønindtægt (%)	20
Dagpenge (%)	5
Kontanthjælp (%)	34
Førtidspension (%)	9
Anden indtægt samt uoplyst (%)**	28
Andel med selvstændig bolig (%)	57
Andel enlige mænd/kvinder (%)	48/44
Andel forældre med kontakt til egne børn (%)	20
Andel forældre med børn anbragt udenfor hjemmet (%)	5
Udenlandsk statsborgerskab (%)	3

*Procent af dem, der opgiver et hovedstof

** Herunder bl.a. 9 % SU, 6 % andet, 5 % uoplyst og 4 % sygedagpenge.

Kilde: Register over personer med et stofmisbrug indskrevet i behandling (SIB) pr. november 2021. Sundhedsdatastyrelsen

Anm.: Der er tale om en minimumsopgørelse, da 13 kommuner ikke har indberettet data, og ikke indgår i opgørelsen.

Opgørelsen er afgrænset på indskrivningsdato.

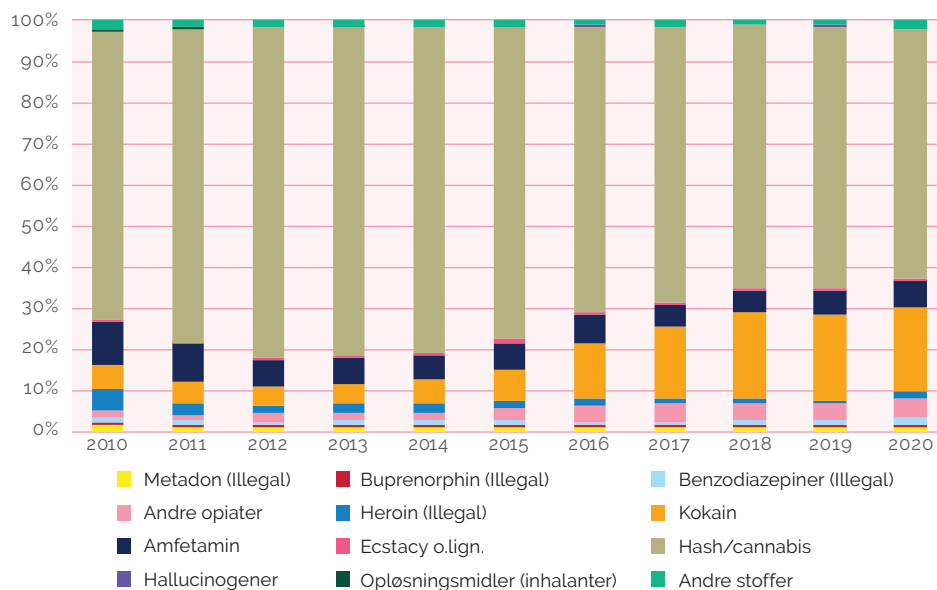
3 Nye i behandling

Personer med stofmisbrug, der i forbindelse med deres indskrivning i stofmisbrugsbehandling angiver, at de ikke tidligere har været i behandling for deres stofmisbrug, giver information omkring den seneste udvikling mht. hvilke stoffer der bruges, indtagelsesmåde, mv. I tabel 3.2. vises oplysninger om de nytilkomne.

Frem til 2015 har andelen blandt de nye, der kommer i behandling med hash som hovedstof for deres misbrug, været stigende. Niveaueet topper i 2015, hvor 80 pct. af de nytilkomne opgiver hash som hovedstof for deres misbrug. Fra 2015 falder denne andel og er på henholdsvis 69 pct. i 2016, 66 pct. i 2017, 64 pct. i både 2018 og 2019 og 61 pct. i 2020. Det er især den stigende tilgang af personer med kokain som hovedstof for deres stofmisbrug, der udligner faldet i hash som hovedstof for misbruget. I 2015 angav 7 pct. af de nytilkomne kokain som hovedstof for deres misbrug, og andelen steg til henholdsvis 13 pct. i 2016, 18 pct. i 2017, og 21 pct. i både 2018 og 2019. I 2020 havde 20 pct. af de nytilkomne, kokain som hovedstof. Det er således tale om en stabil udvikling de seneste tre år.

I alt har 189 personer der blev indskrevet i behandling i 2020 angivet, at have heroin som hovedstof. Heraf har 2 pct. angivet, at de ikke tidligere har været i behandling. Administrationsmåden for indtagelse af heroinen er forskellig blandt de tidligere behandlede, og blandt dem som indskrives for første gang. 25 pct. af de ikke tidligere behandlede oplyser at injicere stoffet, mens 65 pct. af de tidligere behandlede har injiceret heroin. Tallene må tolkes med forsigtighed, da en forholdsvis høj andel af de ikke tidligere behandlede ikke ønskede at svare på spørgsmålet om indtagelsesmåde, samt at 13 kommuner ikke er med i opgørelsen for 2020.

FIGUR 3.1. UDVIKLINGEN AF HOVEDSTOF BLANDT DEM, DER ER INDSKREVET I BEHANDLING, SOM HAR ANGIVET AT HAVE ET HOVEDSTOF OG IKKE TIDLIGERE HAR VÆRET I BEHANDLING, 2010 - 2020

Kilde: Register over personer med et stofmisbrug indskrevet i behandling (SIB) pr. november 2021. Sundhedsdatastyrelsen
Anm.: Opgørelsen er afgrænset på indskrivningsdato.

TABEL 3.2 PERSONER INDSKREVET I BEHANDLING I ÅRET, SOM IKKE HAR VÆRET I BEHANDLING FOR STOFMISBRUG TIDLIGERE, 2013-2020

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Personer i behandling der ikke er behandlet tidligere	2.661 ud af 6.604 (40 %)	2.822 ud af 6.604 (43 %)	2.601 ud af 6.064 (43 %)	2.729 ud af 6.388 (43 %)	2.980 ud af 6.700 (44 %)	3.240 ud af 7.277 (45 %)	3.272 ud af 7.661 (43 %)	2.613 ud af 6.418 (41 %)
M/K (%)	74/26	75/25	75/25	75/25	76/24	77/23	76/24	73/27
Gennemsnitsalder M/K	26/26	26/26	26/25	27/27	27/27	28/28	26/27	27/27
Opioider som hovedstof (%)*	6	6	7	8	8	7	6	8
Hash som hovedstof (%)*	80	79	76	69	66	64	64	61
Centralstimulerende stof (ekskl. kokain) som hovedstof (%)*	7	7	7	8	6	6	7	7
Kokain som hovedstof (%)*	5	6	7	13	18	21	21	20
Injektion hos heroinmisbrugere (%)**	24	25	12	9	23	21	14	2

*Procent af dem, der opgiver hovedstof.

**Antallene disse er baseret på er meget lave, og de bør dermed tolkes med varsomhed.

Kilde: Register over personer med et stofmisbrug indskrevet i behandling (SIB) pr. november 2021. Sundhedsdatastyrelsen

Anm.: Der er tale om en minimumsopgørelse, da 13 kommuner ikke har indberettet data, og ikke indgår i opgørelsen.

Opgørelsen er afgrænset på indskrivningsdato.

4 Unge i stofmisbrugsbehandling

De unge personer med stofmisbrug i behandling udgør en stadig stigende andel af samtlige i behandling. Ungepopulationen er karakteriseret ved, at en højere andel har hash som hovedstof, sammenlignet med alle indskrevne i behandling, jf. tabel 4.1, hvor 69 pct. af unge mellem 18 og 24 år har angivet hash som deres hovedstof i 2020.

Ses udelukkende på unge under 18 år, der er indskrevet i stofmisbrugsbehandling i 2020 og som har angivet at have et hovedstof, har 93 pct. angivet at have hash som hovedstof, efterfulgt af kokain under 5 pct.).

TABEL 4.1 FORDELING PÅ HOVEDSTOF FOR PERSONER INDSKREVET I BEHANDLING I HENHOLDSVIS 2016 OG 2020 MED KENDT HOVEDSTOF (I PCT.)

	2016		2020*	
	18 – 24-årige	Alle i behandling	18 – 24-årige	Alle i behandling
Hash	78	67	69	58
Heroin	1	6	1	4
Amfetamin	5	7	4	7
Kokain	11	12	18,6	19
Ecstasy	1	1	1	-
Andre opioider	3	4	2	4
Benzodiazepiner	1	2	2	2
Hallucinogener	-	-	-	-
Andet	10	11	1	2

Kilde: Register over personer med et stofmisbrug indskrevet i behandling (SIB) pr. november 2021. Sundhedsdatastyrelsen
* Der er tale om en minimumsopgørelse, da 13 kommuner ikke har indberettet data, og ikke indgår i opgørelsen.
Opgørelsen er afgrænset på indskrivningsdato.

5 Personer med stofmisbrug i substitutionsbehandling og heroinbehandling

Fra 2008 og frem baseres opgørelser over antallet af personer med stofmisbrug i substitutionsbehandling med enten metadon eller buprenorphin på data indberettet til registeret over stofmisbrugere i behandling (SIB).¹

Den seneste opgørelse fra SIB viser, at der blandt samtlige personer i stofmisbrugsbehandling i 2020, er knap 5.881 i substitutionsbehandling. Medtages data fra Kriminalforsorgen er det samlede antal personer i substitutionsbehandling på 6.514 i 2020. Igen er der tale om en minimumsopgørelse, da 13 kommuner ikke er med i den samlede opgørelse.

Blandt personer indskrevet i substitutionsbehandling i 2020, er 51 pct. af disse i behandling med metadon, mens 49 pct. er i behandling med buprenorphin. I alt er knap 880 personer indskrevet i substitutionsbehandling med enten metadon eller buprenorphin, jf. tabel 5.1. Det fremgår endvidere af tabellen at den højeste andel af personer indskrevet i substitutionsbehandling i 2020 med buprenorphin ses i Region Hovedstaden (63 pct.) mod færrest i Region Nordjylland (28 pct.).

TABEL 5.1 PERSONER INDSKREVET I SUBSTITUTIONSBEHANDLING I 2020 MED HENHOLDSVIS METADON OG BUPRENORPHIN, FORDELT PÅ KØN OG REGIONER (I PCT.)

	Metadon	Buprenorphin	Total
Antal	452	426	878
Kvinder (%)	22	18	20
Gennemsnitsalder	M:44 - K:43	M:38 - K:39	41
Region (%)			
Hovedstaden	32	15	34
Midtjylland	37	20	26
Nordjylland	23	30	10
Sjælland	33	2	14
Syddanmark	12	9	16

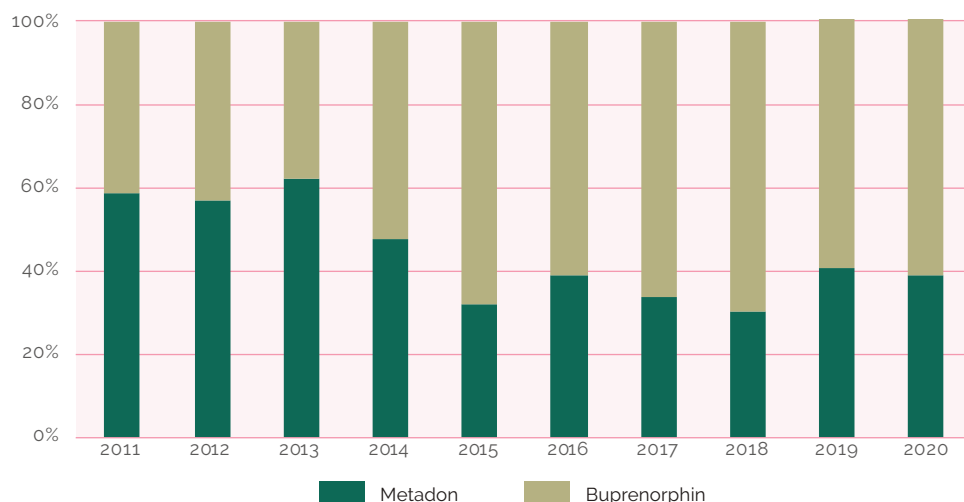
Kilde: Register over personer med et stofmisbrug indskrevet i behandling (SIB) pr. november 2021. Sundhedsdatastyrelsen
Anm.: Der er tale om en minimumsopgørelse, da 13 kommuner ikke har indberettet data, og ikke indgår i opgørelsen.

¹ I nærværende opgørelse er antallet af personer i substitutionsbehandling opgjort på baggrund af det først påbegyndte behandlingsforløb med substitutionsmedicin for personer i behandling.

I Sundhedsstyrelsens vejledning om den lægelige behandling af personer med et stofmisbrug i substitutionsbehandling fremgår det, at kombinationspræparatet buprenorphin/Naloxon bør anvendes som førstevalgspræparat til opioidafhængige personer med stofmisbrug, som ikke tidligere har været i behandling, og i øvrigt tilstræbes anvendt i videst muligt omfang i substitutionsbehandlingen.

Blandt de personer, der er indskrevet i substitutionsbehandling i 2020 og ikke tidligere har været i behandling, er 65 pct. startet i substitutionsbehandling med buprenorphin og 35 pct. med metadon. Udviklingen er illustreret i figur 5.1.

FIGUR 5.1. UDVIKLINGEN I ANDELEN AF BEHANDLEDE PERSONER I SUBSTITUTIONSBEHANDLING MED HENHOLDSVIS BUPRENORPHIN OG METADON BLANDT DEM DER INDSKRIVES I STOFBEHANDLING, OG SOM IKKE TIDLIGERE HAR VÆRET I BEHANDLING

Kilde: Register over personer med et stofmisbrug indskrevet i behandling (SIB) pr. november 2021. Sundhedsdatastyrelsen

Behandling med heroin

Fra 1. marts 2009 har behandling med lægeordineret heroin til injektion været tilladt i Danmark, hvor det fra 1. oktober 2013 blev muligt også at behandle med lægeordineret heroin i tabletform.

De første klinikker åbnede i april 2010. Der er oprettet fem klinikker i henholdsvis København, Hvidovre, Odense, Aarhus og Esbjerg.

Formålet med behandlingen er i første omgang at forebygge en forværring af patienternes helbredstilstand og på længere sigt at opnå en forbedring af patienternes livskvalitet, såvel helbredsmæssigt som socialt. Patienterne injicerer/indtager heroinen under overvågning af sundhedsfagligt personale på klinikkerne, og gør dette op til to gange dagligt, hver dag, året rundt. Der er tale om en højt specialiseret sundhedsfaglig behandling, og det sundhedsfaglige personale skal leve op til særlige uddannelsesmæssige og erfaringsmæssige krav opstillet af Sundhedsstyrelsen.

Patienterne hører til gruppen af "hard to treat"-patienter - det vil sige patienter, som er interesserede i at få hjælp til deres misbrugsproblematik, men som er svære at hjælpe tilstrækkeligt i den konventionelle substitutionsbehandling. Der er tale om en gruppe, som har flere længerevarende behandlingsforløb med metadon bag sig, inden de starter behandlingen med lægeordineret heroin.

I perioden april 2010 til udgangen af december 2020 har der i alt været indskrevet 818 unikke personer i behandling. De indskrevne bliver fulgt med et interview ved behandlingsstart og herefter hvert halve år. Svarene bliver registreret i en database.

6 Personer med stofmisbrug i behandling i Kriminalforsorgen

Stofbehandling af personer med stofmisbrug i Kriminalforsorgen

Både private og offentlige behandlingsinstitutioner uden for Kriminalforsorgens regi tilbyder stofbehandling i fængslerne i tæt samarbejde med Kriminalforsorgens eget personale. Misbrugsbehandlingen består af en rent sundhedsfaglig indsats og en social indsats. Disse indsatser er begge forankret i Direktoratet for Kriminalforsorgen under Justitsministeriet.

I 2020 blev der iværksat behandling i 3.876 tilfælde i fængsler og arresthuse. Antallet af gennemførte forløb var 1.794, og 1.898 forløb blev afbrudt grundet deltagers manglende motivation eller ydre afsoningsmæssige omstændigheder.

Der er en lovbestemt behandlingsgaranti i fængslerne for så vidt angår den sociale behandling, hvilket betyder, at alle indsatte, der anmoder om at modtage behandling, så vidt muligt skal være påbegyndt behandling inden 14 dage.

Referenceliste

Sundhedsdatastyrelsen, Landspatientregisteret (LPR).

Sundhedsdatastyrelsen, Register over Stofmisbrugere i Behandling (SIB).

Sundhedsstyrelsen (2008). Vejledning nr. 42 af 1. juli 2008 om den lægelige behandling af stofmisbrugere i substitutionsbehandling.

Center for Rusmiddelforskning, Dansk Registrerings- og Informationssystem, DanRIS, 2017.

Direktoratet for Kriminalforsorgen, 2021.

Tabelloversigt

Tabel 1.1. Udviklingen af total antal personer med stofmisbrug i behandling

Tabel 2.1. Udviklingen af antal personer indskrevet i stofbehandling, med oplyst hovedstof i absolutte tal

Tabel 2.2. Personer i stofmisbrugsbehandling med indskrivningsdato i 2020

Tabel 3.1. Udviklingen af antal personer i stofbehandling med oplyst hovedstof, der ikke tidligere har været i behandling, i absolutte tal

Tabel 3.2. Personer indskrevet i behandling i året, som ikke har været i behandling for stofmisbrug tidligere, 2013-2020

Tabel 4.1. Fordeling på hovedstof for personer indskrevet i behandling i henholdsvis 2016 og 2020 med kendt hovedstof (i pct.)

Tabel 5.1. Personer indskrevet i substitutionsbehandling i 2020 med henholdsvis metadon og buprenorphin, fordelt på køn og regioner (i pct.)

Tabel 5.2. Udviklingen i antallet af behandlede personer i substitutionsbehandling med henholdsvis buprenorphin og metadon blandt dem der indskrives i stofbehandling, og som ikke tidligere har været i behandling

Tabel 6.1. Personer med stofmisbrug indskrevet i døgnbehandling i pågældende år

Figuroversigt

Figur 1.1. Antallet af personer med stofmisbrug i behandling, 2002-2020

Figur 2.1. Udviklingen af hovedstof blandt personer indskrevet i behandling og har angivet at have et hovedstof, 2010 - 2020

Figur 3.1. Udviklingen af hovedstof blandt dem, der er indskrevet i behandling, som har angivet at have et hovedstof og ikke tidligere har været i behandling, 2010 - 2020

Figur 5.1. Udviklingen i andelen af behandlede personer i substitutionsbehandling med henholdsvis buprenorphin og metadon blandt dem der indskrives i stofbehandling, og som ikke tidligere har været i behandling

Supplerende tabeller

TABEL 1.1 UDVIKLINGEN AF TOTAL ANTAL PERSONER MED STOFMISBRUG I BEHANDLING GENNEM ÅRENE

	Antal personer i behandling
2002	10.827
2003	12.317
2004	13.161
2005	13.316
2006	13.441
2007	12.989
2008	14.073
2009	15.564
2010	16.063
2011	16.302
2012	16.782
2013	16.847
2014	16.643
2015	16.529
2016*	18.573
2017*	20.429
2018*	21.995
2019*	21.855
2020*	19.511

Kilde: Register over personer med et stofmisbrug indskrevet i behandling (SIB) pr. november 2021. Sundhedsdatastyrelsen

Anm: Tallene for 2016-2018 er ikke de samme som i sidste opgørelse i 2019. Dette skyldes, at indlæsningsmetoden er ændret og der desuden er kommet efterregistreringer og godkendelser af data fra flere kommuner tilbage i tid. Derfor er tallene kørt igen tilbage til 2016.

* Der er tale om en minimumsopgørelse, da 13 kommuner ikke har indberettet data, og ikke indgår i opgørelsen.

TABEL 2.1. UDVIKLINGEN AF ANTAL PERSONER INDSKREVET I STOFBEHANDLING, MED OPLYST HOVEDSTOF I ABSOLUTTE TAL

Antal personer	2011	2012	2013	2014	2015	2016*	2017*	2018*	2019*	2020*
Metadon (Illegal)	170	169	178	163	159	143	115	132	147	111
Buprenorphin (Illegal)	34	38	33	40	30	36	31	34	28	21
Benzodiazepiner (Illegal)	76	60	73	69	65	75	63	79	87	98
Andre opiater	79	103	104	101	154	195	200	211	199	189
Heroin (Illegal)	490	384	398	355	301	295	234	228	247	189
Kokain	214	233	266	266	341	550	760	990	1077	822
Amfetamin	403	286	277	316	290	326	287	319	346	298
Ecstasy og lign.	14	16	21	15	30	26	15	25	21	18
Hash/cannabis	3.015	3.327	3.171	3.410	3.224	3.104	3.035	3.170	3.331	2.557
Hallucinogener	5	5	6	5	9	10	-	5	16	11
Opløsningsmidler (inhalanter)	11	-	9	6	5	9	5	-	5	10
Andre stoffer	102	87	87	91	81	70	81	62	75	84
Total	4.613	4.712	4.623	4.837	4.689	4.839	4.828	5.258	5.579	4.402

Kilde: Register over personer med et stofmisbrug indskrevet i behandling (SIB) pr. november 2021. Sundhedsdatastyrelsen

* Der er tale om en minimumsopgørelse, da 13 kommuner ikke har indberettet data, og ikke indgår i opgørelsen.

^ Der forekommer så få tilfælde at antallet ikke oplyses pga. mulig personificering

TABEL 3.1. UDVIKLINGEN AF ANTAL PERSONER I STOFBEHANDLING MED OPLYST HOVEDSTOF, DER IKKE TIDLIGERE HAR VÆRET I BEHANDLING, I ABSOLUTE TAL

Antal personer	2011	2012	2013	2014	2015	2016*	2017*	2018*	2019*	2020*
Metadon (Illegal)	20	30	27	32	28	31	26	33	33	27
Buprenorphin (Illegal)	9	8	8	7	8	6	12	9	11	6
Benzodiazepiner (Illegal)	22	13	24	21	20	20	17	34	38	35
Andre opiater	25	44	45	46	69	86	95	95	95	83
Heroin (Illegal)	59	41	40	47	44	35	30	24	25	37
Kokain	93	103	101	136	157	292	392	525	536	385
Amfetamin	178	134	134	141	137	153	118	125	144	128
Ecstasy og lign.	7	9	11	11	23	20	12	13	19	7
Hash/cannabis	1.444	1.724	1.698	1.810	1.639	1.534	1.498	1.569	1.638	1.170
Hallucinogener	-	-	-	-	6	6	-	-	9	-
Opløsningsmidler (inhalanter)	6	-	7	-	-	-	-	-	-	-
Andre stoffer	35	32	28	39	29	23	41	28	30	39
Total	1.901	2.142	2.126	2.297	2.163	2.208	2.245	2.459	2.579	1.924

Kilde: Register over personer med et stofmisbrug indskrevet i behandling (SIB) pr. november 2021. Sundhedsdatastyrelsen

* Der er tale om en minimumsopgørelse, da 13 kommuner ikke har indberettet data, og ikke indgår i opgørelsen.

^ Der forekommer så få tilfælde at antallet ikke oplyses pga. mulig personificering

TABEL 5.2 UDVIKLINGEN I ANTALLET AF BEHANDLEDE PERSONER I SUBSTITUTIONSBEHANDLING MED HENHOLDSVIS BUPRENORPHIN OG METADON BLANDT DEM DER INDSKRIVES I STOFBEHANDLING, OG SOM IKKE TIDLIGERE HAR VÆRET I BEHANDLING

	Metadon	Buprenorphin
2011	80	57
2012	83	61
2013	76	44
2014	64	67
2015	47	90
2016	61	90
2017	61	115
2018	37	87
2019	50	107
2020	48	89

Kilde: Register over personer med et stofmisbrug indskrevet i behandling (SIB) pr. november 2021. Sundhedsdatastyrelsen

